

Rådgivarens perspektiv

- Rastgården
- Kvalster
- Spolmask

Hur sköts rastgården

- Bilder från Flattinge

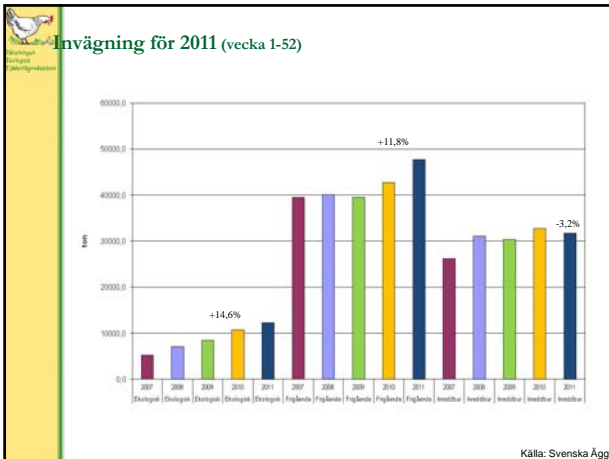

Svensk Äggproduktion sept 2012

- 7 miljoner värphöns
- Ca 300 företag, 23 st med mer än 50 000 höns
- medelbesättning ca 20 000 höns
- Östergötland, Skåne, Västergötland och Halland är de stora hönslänen

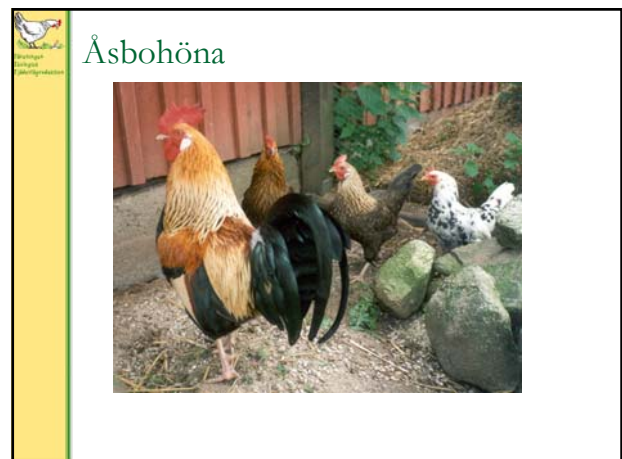
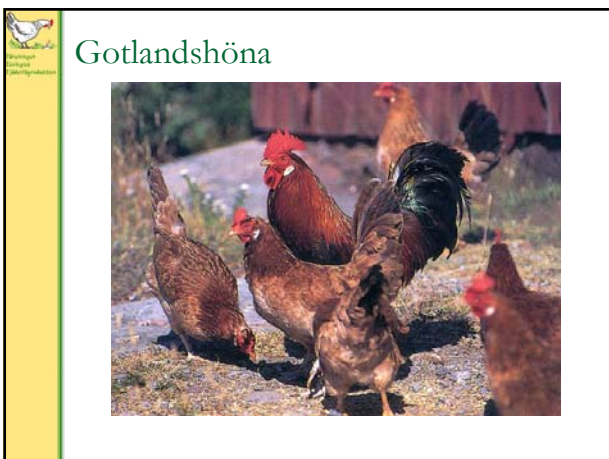
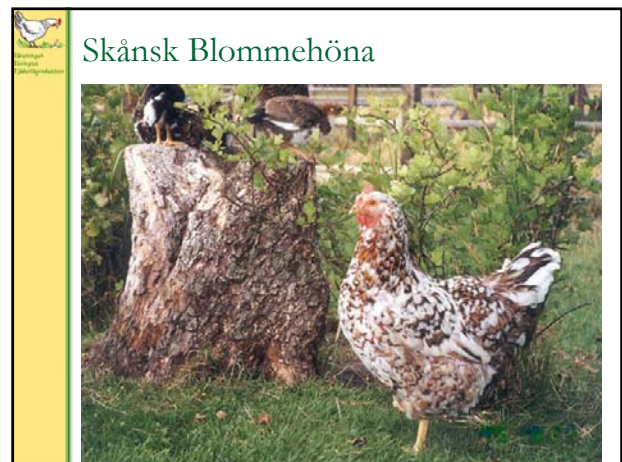
Svensk Äggproduktion

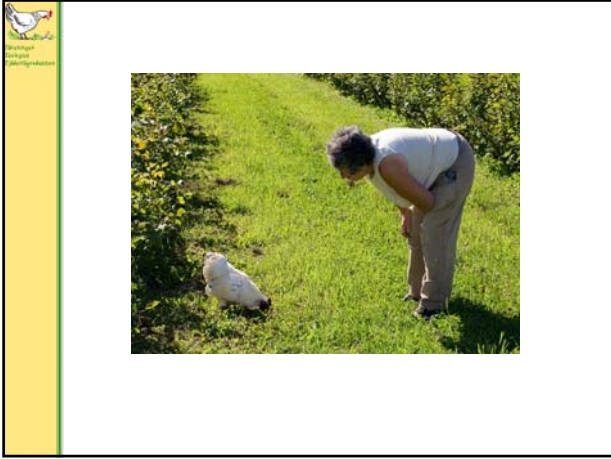
- 56 % Frigående inomhus
- 0,3 % Frigående utomhus
- 32 % Inredd bur
- 11,3 % Ekologisk
- Äggproduktion 111 000 ton (2011)
- Konsumtion 207 st ägg/person och år

- ### Äggbranschens struktur
- Kläckeri och Uppfödning
 - Packerier
 - Äggproducenter

- ### Svenska ekoägg – vilken fullträff !!
- Småskaligt lokalproducerat
 - Storskaligt stor tillgänglighet
 - salmonellafrihet
 - förtroende hos konsumenten
 - effektiv o modern produktion
-

Vad innebär ekologisk äggproduktion

- Ekologiskt foder
- Grovfoder ger sysselsättning
- Utevistelse
- Större utrymme i hönshuset
- Fler sittplatser att vila på
- Fler värpen så alla höns kan välja rede
- Dagsljusinsläpp
- Sandbad
- Högst 3000 höns i flocken

 A photograph showing a large flock of white chickens inside a white chicken house. The chickens are gathered in a large, open area with a concrete floor.

Parasiter i kommersiell äggproduktion

- Kvalster
- Spolmask
- Ingen skillnad frigående inomhus och ekologiska besättningar

Däremot bakteriesjukdomar

- Salmonella – eko gårdar är inte överrepresenterade
- Rödsjuka är överrepresenterad på ekologiska gårdar

Förebyggande åtgärder

Rekommendation

- Allt ut - allt in
- Rengöring och bekämpning mellan omgångarna
- Följ hygienregler – frivillig salmonella
- Bra skötselrutiner
 - Upptäck störningar tidigt
 - Plocka ut döda djur ofta
 - Hantera döda rätt

Ohyra

- Hos fjäderfä förekommer ofta någon form av ohyra. Vissa är frilevande i stallarna och andra lever helt eller periodvis direkt på djuren. Parasitisk ohyra hos fjäderfä är insekter eller spindeldjur. Insekterna har tre benpar och tre kroppsavsnitt som t.ex fjäderätare, löss och loppor medan spindeldjuren har fyra benpar och en osegmenterad kropp som t.ex kvalstren.

- **Fjäderätare (*Knemidocoptes gallinae*)** tillbringar hela sitt liv på värdjuret. De har tre larvstadier och utvecklingen från ägg till vuxen tar ca 2-4 veckor. Fjäderätarna lever av att äta på fjädrarna vilket förstärker upphov till en ful och sliten fjäderdräkt hos drabbade djur. Vid allvarliga angrepp kan hönsen pudras med Etotalpulver som finns receptfritt i Lantmännens butiker. Obs! Följ karenstiden enligt KRAV-reglerna vid ekologisk äggproduktion.

- **Hönslöss (*Menopon biseratum*)** är 1-3 mm stora och är grågröna eller gråbruna till färgen. De påträffas främst runt kloaken men kan även upptäckas i nacken och under vingarna. Äggen är lätta att upptäcka som vita, korniga sammangyttringar runt kloakens hudnära fjädrar. Hönslöss behandlas på samma sätt som fjäderätare.

Fågelloppor (*Ceratophyllos gallinae*)

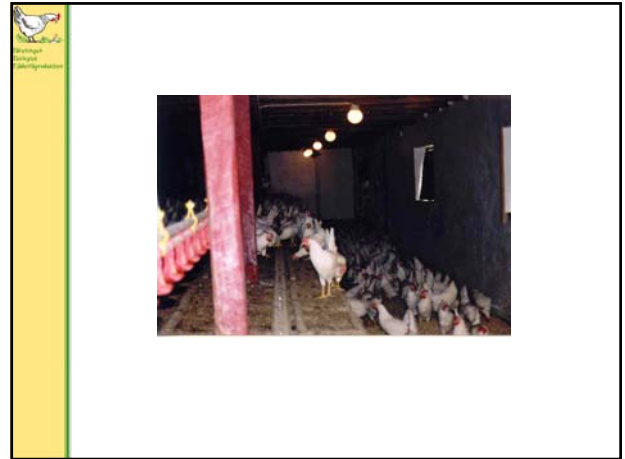
är relativt ovanliga på tamfjäderfä och återfinns främst bland vilda fåglar. De kan spridas till tamdjuren och återfinns då vanligen runt ögontrakten och runt kammen.

Hönskvalster (*Dermanyssus gallinae*)

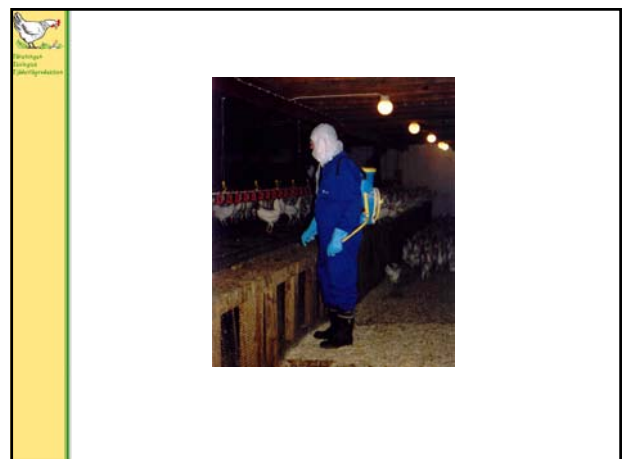
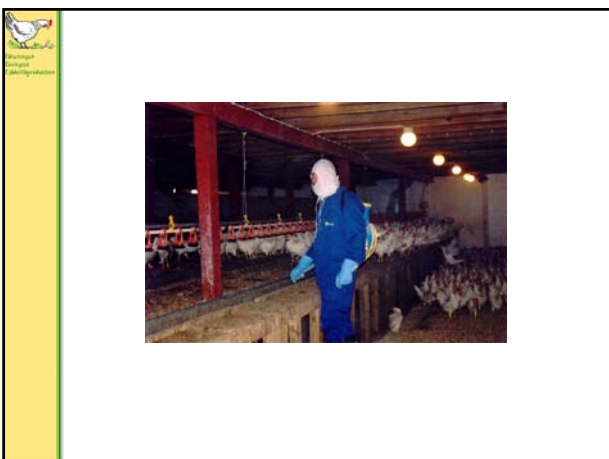
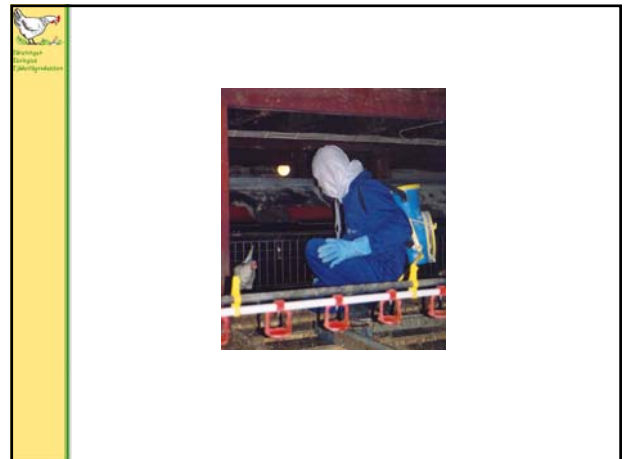
är den mest spridda och fruktade ohyran bland fjäderfä. Hönskvalstren är 0,3-1mm stora och är gråaktiga då de inte är fulla av blod och får en rödaktig färg. Vanligtvis suger de blod på hönsen om natten och håller sig dolda i springor och vrår under dagtid. Kvalsteräggen läggs i skrymslen i höns husets väggar och inredning där de kläcks till larver som sen omvandlas till nymfer som börjar suga blod. Vid varmt och fuktigt väder kan förökningen ske explosionsartat och ställa till stort lidande och till och med dödsfall i besättningen. Generationstiden från ägg till könsmogen individ tar under optimala betingelser bara en vecka. Det vuxna djuret kan överleva flera månader utan näringstillförsel, vilket innebär att de kan hålla sig vid liv länge i ett tomt höns hus. Det är därför besvärligt att bekämpa en invasion av kvalster och viktigt att se till att byggnad och inredning är konstruerade så att det är ont om gömslen för kvalstren och lätt att ta isär för sanering. Sanering kan ske genom noggrann rengöring och upprepade behandlingar med t.ex By mite mellan omgångar i höns huset. Alternativt kan man värmebehandla det rengjorda höns huset med het vattenånga. Förebygg med kiseldioxidbehandling.

Kiselpulver i olika kvaliteter

ex. Roy Jonsson Gård Hemskydd AB,
Nybro

A photograph of a person in a blue protective suit and white hood, kneeling in a poultry house. They are surrounded by chickens and appear to be working with a piece of equipment or a structure.

Fotskabbskvalster (*Knemidocoptes mutans*) lever under fjällen (hornplåtarna) på hönsens ben och ger upphov till benskorv eller s.k kalkben. Fjällen reser sig och blir täckta av ett kalkliknande lager som sedan växer till som korniga klumpar. Benskorven ger upphov till klåda och i långt gångna fall till hälta. Drabbade djur kan antingen behandlas med XXXX efter recept av veterinär (obs!följ KRAV-reglerna) eller genom gammaldags huskur genom att upprepade gånger smörja in benen med vaselin eller paraffinolja och därefter tvätta med såplösning.

Inre parasiter
Inälvsmask

- Liksom hos andra djur förekommer inälvsmask även hos hönsen. Dock brukar man inte genomföra regelbunden avmaskning av fjäderfä, utan det sker bara om djuren blir märkbart drabbade. Enligt KRAV-reglerna är det inte tillåtet att avmaska djur rutinmässigt, så i den ekologiska djurhållningen försöker man i stället att minimera parasiterna genom god beteshygien. Detta sker antingen genom att låta olika djurslag beta efter varandra eller genom att växla mellan bete och slätter vartannat år. Det är därför viktigt att man har flera rastgårdar att växla mellan eller att hönsen flyttas till mobila hönsbhus under den varmare delen av året. De vanligaste inälvsmaskarna som kan drabba höns är spolmask, gapmask, hårmask och springmask. Vid allvarliga angrepp bekämpas dessa med därför avsedda avmaskningsmedel. Rådgör med veterinär.

Hälsokontroll spolmask

Spolmask

- När lider hönan
- När påverkas produktionen
- Marksmittans betydelse

Ströbädd

- Ja eller nej
- Material i ströbädd
- Torrt fuktigt – kalk-kross?
- Ph värdet

Koccidier

- Koccidier är encelliga parasiter som orsakar inflammation i tarmslemhinnan och leder till sjukdomen koccidios. Koccidierna förökas mycket snabbt i en fuktig och smutsig ströbädd och kan orsaka akut massdöd speciellt bland kycklingar. Vid 3-6 veckors ålder är kycklingarna som allra känsligast. Vid akut koccidios blir djuren allmänt nedsatta, hänger med vingarna och ser "ruggiga" ut. Avföringen blir lös och ofta blodig och djuren kan snabbt avlida om inte medicinerat med t.ex sulfapreparatet Esbete sker omgående. Detta är receptbelagt och det är bra att se till att man har det hemma (observera karenstiderna!). Ett sjukdomsutbrott innebär förutom lidande för djuren risk för allvarliga ekonomiska förluster.
- Förebygg
 - Hygien
 - Vaccinering

